

Nr. 158
Märts, 2007

EELSEISVAID ÜRITUSI

Portlandi rahvatantsijate eelseisvad esinemised

- Reede, 16. veebruaril 2007 ; 45 min. esinemine.
Portland Folkmusic Society
- Laup. 17. veebruaril 2007;
Winter Dance Potpourri. Seitsme eri-
rahvuse tantsu õpetajat õpetasid tantse
tantsuõhtul.
- Laup. 24. veebruaril 2007.
**Esinemine E.V. 89. Aastapäeva aktusel
Portlandis.**
- Laup. 26., 27. mail 2007; Esinemine **Folklife
Festival'il** Seattles.
- Neljap. 9.-12. augustil 2007; Esinemised
Lääneranniku Eesti Päevade pidustustel.

Folk dance performances

- Friday, February 16, 2007. 45 min. performance
Portland Folkmusic Society.
- Sat. February 17, 2007.
Winter Dance Potpourri. Seven inter-
national dance instructors taught dances
for the dance party.
- Sat. February 24.
**Estonia's Independence Day Celebr.
in Portland.**
- 26., 27. May, 2007. Performing at **Folklife
Festival** in Seattle.
- 9.-12. August 2007. Performances at **West
Coast Estonian Festival** in L.A.

Emadepäeva tähistamine

Emadepäeva tähistamine toimub Portlandis
pühapäeval, 6. mail 2007, kell 11:00 e.l. emade-
päeva jumalateenistuse ja emade austamisega
Läti Kirikus, 5500 S.W. Dosch Rd., Portlandis.

Teenivad abipraost Hendrik Laur ja diakon Kalle
Merilo. Orelil Helle Merilo-Baker. Emadele pühenda-
tud jumalateenistust kaunistavad lapsed ja noored
mitmesuguste laulu ja muusikaliste ettekannetega,
milledele lisanduvad ühislaulud laululehel. Jumalatee-
nistusele järgneb kohvilaud kiriku kõrvalruumis.

Korraldajad loodavad Oregoni eestlaspere rohke-
arvulist osavõttu sellest emadele pühendatud pidu-
päevast:

**"Ema süda, armu süda,
puhtam, kallim ilma pääl !
Ikka tahan kiita teda,
kuni kõlab minu hääl !**

Läti Maja ümbruse puhastamise talgud

toimuvad laupäeval, 13. mail 2007, algusega kell 9
hommikul. Sellest on kutsutud ja oodatud ka eestlas-
te osavõttu, kuna me kasutame Läti Maja soodusta-
tud tingimustega..

Loodetakse, et sellele kutsele reageerivad eriti
rahvatantsijad, laulukoori liikmed, kandlemängijad jt.
Kaasa tuua aiatööriista, rehad, puuokstelõikajad, töö
kindad, vihmariided ja hea töötuju.

Möödunud aastal oli eesti ühiskond esindatud tal-
gutel rõõmustavalt üle veerandsaja liikmega. Teata-
vasti haarab Läti Maja ümbrus mitu aakrit puude ja
põõsastega kaetud maa-ala.

On soovitatav mainitud kuupäev juba aegsasti oma
kalendrisse märkida, et see ei ununeks. See väldiks
suure pettumuse !

HUVIALARINGIDE HARJUTUSTE KAVA

Rahvatantsu proovid

- Pühap. 4. märts 2007 Gethsemane Church
- Pühap. 11. märts Läti Maja
- Pühap. 18. märts Läti Maja
- Pühap. 25. märts ei ole proovi
- Pühap. 1. aprill Läti Maja
- Pühap. 8. aprill ei ole proovi (Ülest.püha)
- Pühap. 15. aprill Läti Maja
- Pühap. 22. aprill Läti Maja
- Pühap. 29. aprill Läti Maja
- Pühap. 6. mai June Taylor
- Pühap. 13. mai ei ole proovi (Emadep.)
- Pühap. 20. mai Gethsemane Church

Folk dance practices

- March 4 - Gethsemane Church
- March 11 - Latvian Center
- March 18 - Latvian Center
- March 25 - no practice
- April 1 - Latvian Center
- April 8 - no practice – Easter
- April 15 - Latvian Center
- April 22 - Latvian Center
- April 29 - Latvian Center
- May 6 - June Taylor
- May 13 - no practice – Mother's Day
- May 20 - Gethsemane Church.

Kandle ansambli proovid

- Pühap. 4. märts Gethsemane Church
- Pühap. 18. märts Läti Maja
- Pühap. 1. aprill Läti Maja
- Pühap. 22. aprill Läti Maja
- Pühap. 6. mai June Taylor

Kannel ensemble practices

- March 4 - Gethsemane Church
- March 18 - Latvian Center
- April 1 - Latvian Center
- April 22 - Latvian Center
- May 6 - June Taylor

Proovide ajad

- 4:30 – 5:00 Lapsed
- 5:00 – 7:00 Kõik täiskasvanud
- 7:00 – 7:30 Kandle ansambel (palun vaadake millistel kuupäevadel).

Practice times

- 4:30 – 5:00 Children
- 5:00 – 7:00 All adults
- 7:00 – 7:30 Kannel ensemble (on certain dates)

Kandle ansambli esinemised

- Laup. 24. veebruar; E.V, Aastapäeva aktusel
- Pühap. 8. aprill Ülestõusmispüha jumalateen.
- Pühap. 6. mai Emadepäeva jumalateen.

Kannel ensemble performances

- Feb. 24 Independence Day Celebration
- April 8 Easter Church Service
- May 6 Mother's Day Church Service.

Segakoori harjutused

- Pühap. 1. aprill kell 12:30 Läti Majas
- Pühap. 15. aprill kell 3:00 Läti Majas
- Pühap. 29. aprill kell 3:00 Läti Majas
- Pühap. 6. mai kell 12:30 Läti Majas
- Pühap. 20. mai kell 3:00 Läti Majas
- Pühap. 3. juuni kell 12:30 Läti Majas
- Pühap. 17. juuni kell 3:00 Läti Majas
- Pühap. 1. juuli kell 3:00 Läti Majas
- Pühap. 15. juuli kell 3:00 Läti Majas
- Pühap. 29. juuli kell 3:00 Läti Majas
- Pühap. 5. august kell 3:00 Läti Majas.

Mixed choir practices

- Sun. April 1 12:30 p.m. Latvian Center
- Sun. April 15 3:00 p.m. Latvian Center
- Sun. April 29 3:00 p.m. Latvian Center
- Sun. May 6 12:30 p.m. Latvian Center
- Sun. May 20 3:00 p.m. Latvian Center
- Sun. June 3 12:30 p.m. Latvian Center
- Sun. June 17 3:00 p.m. Latvian Center
- Sun. July 1 3:00 p.m. Latvian Center
- Sun. July 15 3:00 p.m. Latvian Center
- Sun. July 29 3:00 p.m. Latvian Center
- Sun. Aug. 5 3:00 p.m. Latvian Center.

Segakoori eelseisvaid esinemisi

- 7. oktoober Koguduse aastapäeva jumalateenist.
- 24. detsember Jõuluõhtu jumalateenistusel.
- 9.-12. august Lääneranniku Eesti Päevad L.A.-s.

Mixed choir performances

- Oct. 7 Portland Estonian Luth. Church anniversary
- Dec. 24 Christmas Eve Church Service
- Aug. 9.-12. West Coast Estonian Days in L.A.

Soovime õnne sünnipäevaks !

Märtsis

3. Ilme Puhvel
4. Thea Lander
4. Heidi Carpenter
5. Arno Arrak
6. Marpa Arrak
7. Ken Alver
9. Collin Raudsepp
11. Raivo Leeto
12. Rein Vaga
14. Ivo Saul
14. Britanii Eby
14. Liisa Tammik
15. Merike Narits
17. Fern Sampson
17. Tarvi Tasane
20. Sirje Rapp
24. Kalev Sepp
25. Olli Tammekivi
26. Maarja Saar
28. Leitmar Kesküla
30. Ilona Rosenfeld
31. Valve Kesküla
31. Helmi Lutsep.

Aprillis

3. Kaie Richardson
4. Zoja Vaga
5. Anne Poole
8. Maret Pajutee
9. Mati Walther
12. Mariah Raudsepp
13. Miki Talviste
13. Ingrid Adamovics
17. Eva-Mall Kienitz
18. Niina Kants
20. Kristi Kasperek
22. Kaia Kiesel
30. Mati Vaga

Kahe Kodu - Eesti õpetlase külaskäik

Veebruari algupoolikul külastas "roosidelinna" kaks eesti rahvuskultuuri tegelast, kes paari nädala vältel löid siin lähemaid kontakte paarikümne rahvatantsurühma liikmega ja tõhustasid rahvatantsijate tegevust.

Külastajatest on **Angela Arraste** Tallinna Ülikooli tantsu osakonna juhataja, kuna **Kalev Järvela** oli 2004 a. Tallinnas toimunud Üldtantsupeo üldjuht. Nende sooviks ja ülesandeks oli teha omapoolseid uurimusi väliseestlaste pärimuskultuuri harrastuse kohta. Seda eriti ühenduses "Tulehoidjate" agara tegevuse ja isikulise osavõtuga. Seetõttu nad veetsid palju tunde intervjuerides meie ühiskonna liikmeid kui ka muulasist sõpru. Teadaolevalt said nad Eesti Kultuurkapitalilt stipendiumi Portlandi tulemiseks.

Portlandi rahvatantsurühma "Tulehoidjad" juht Liina Teose oli organiseerinud mitmeid kokkutulekuid kohaliku eestlasperega, kus külalis-tantsujuhid õpetasid osavõtjatele ka mõningaid uusi eesti rahvatantse.

Portlandi eestlaspere talipäevad

Traditsiooniliseks kujunenud Oregoni eestlaspere talvine kokkutulek toimus Portlandi Eesti Seltsi korraldusel 9., 10. ja 11. veebruaril 2007 tuntud Mt. Hoodi talilõbude paradiisis, meelitades kokku 42 noort ja veidi vanemat. Väliskülastest veteraanide hulgas olid ka Tõnu Toomepuu Floridast ja Märt Liikane Seattlest

Korraldajad olid varunud majutamiseks Government Campis neljakordse avara klubihoone, *Broadwalk Lodge'i*. Majutamise kõrval kandsid PES perenaised head hoolt ka toitlustamise kui ka mitmeladilise meelelahutuse eest. Ilmamees õnnistas seekordseid talipäevi igati meeldiva ilmastikuga. Lapsed ja noored suusahuvilised leidsid omale sobiva miili pikuse mägestiku suusatamise ala üpris lähedal, kuna

Tantsujuhid Angela Arraste ja Kalev Järvela õpetavad Portlandi noortele uusi eesti tantse

täiskasvanud sõitsid veidi kõrgemale (Meadows, Timberline või Cooper Spur) suusaradadele.

Suur osa valisid tegevuseks lumeräätsadel kõndimise. Leidus ka mõningaid murdmaa suusatajaid, kelgutajaid ja jalutajaid. Mõned leidsid tee ka Skibowli, kus toimusid ka noorte suusavõistlused. Kuna *Boardwalk Lodge*’i ühistuba on varustatud ka mitmesuguste mängudega, siis käisid seal pidevalt võistlused lauatenнисes ja biljardimängus.

Laupäeva õhtune kokkutulek koos õhtusöögiga lähedal asuvas Huckleberry Inn’is kujunes igati meeldivaks koosviibimiseks. Maitsvale kehakinnitusele lisandusid tavakohased ühislaulud, milleks korraldajad olid valmistanud ka vastavad laululehed.

See lõbus pidutsemine jätkus hiljem Lodge’i ühistoas, kus laulmisele lisandus ka hoogne tantsimine. Koorijuht Kati Tamm oma kitarre muusika ja lauluga aitas innustada ja juhendada koosviibimise hoogsust. Hiljem oli võimalus nautida TV-s üht Veljo Tormise uut popmuusikalist ettekannet. Hilisõhtul okupeerisid laua aga pikemaks ajaks lõbusatujulised kaardimängijad.

Astu Portlandi Eesti Seltsi liikmeks

Käesolevale teatelehele on lisatud ümbrik koos Portlandi Eesti Seltsi liikmeks astumise sooviavaldusega. See võimaldab ühtlasi PES 2007. tegevusaasta liikmemaksu (\$ 15.00 isikult) tasumise lihtsustatud kujul. See tagasihoidlik liikmemaks aitab katta ka sisuka teatelehe, “Portlandi Sõnumid – Teated” valmistamise, trüki- ja saatekulud kõigile liikmetele.

Kuna Portlandi Eesti Selts on meie rahvuskultuurilise tegevuse alustala Oregonis, siis on tungivalt soovitatav kõigi meie rahvuspere liikmete kuulumine PES liikmeskonda. Sooviavaldus koos liikmemaksuga palutakse tagastada PES esimehele Paul Narits’ale sooviavaldusel lisatud aadressil.

Sooviavaldus võimaldab ka teatelehe “Portlandi Sõnumid / Teated” tellimist mitte PES liikmetele, saates 2007. a. teatelehe väljaandmise kulude katteks \$10.00 Portlandi Eesti Seltsi aadressil. Seda võimalust on kasutanud eriti meiega sõprusidemeis olevad mõned naaberosariikides elunevad sõbrad.

TUTVUSTAME PORTLANDI NOORIMAIÐ RAHVATANTSIJAJD:

Pühapäevasele rahvatantsu harjutusele Läti Majja kogunenud erineva tagapõhjaga lasteperele annab õpetust vilunud tantsujuht Janne Sepp. Viimane kutsub ja ootab veel agaraid lisajõude. Pildil esireas: Markus Narits, Rima Isse, Samuel Isse, Anna-Liisa Sepp, Danielle Yoshinaga, Ameeria Isse, Krissu Tasane, Tormi Tasane. Tagareas: Delenn ja Arthur Hollander, Liora Lahar, Kalvi Sokk, Janne Sepp.

Eesti Vabariigi 89. aastapäeva tähistamine Portlandis

Portlandi eestlaspere tähistas Eesti Vabariigi 89. aastapäeva **laupäeval, 24. veebruaril 2007 a.** igati väärikalt sellekohase piduliku jumalateenistuse ja muusikalise aktusega Läti Majas.

Jumalateenistusel teenis abipraost Hendrik Laur ja diakon Kalle Merilo, oreil Helle Merilo-Baker. Teenistust kaunistas kahe koorilauluga kohalik segakoor Kati Tamm'e juhatusel. Teenistuse kava haaras pooltosinat ühislaulu, lõppedes meie hümni viimase salmi laulmisega.

Ka seekord oli aastapäeva aktuseks Läti Maja avar saal täidetud eestlaste kõrval ka ameeriklasist laulusõpradega. Nimelt võttis meie riiklikust sünnipäevast osa teiste muulasist sõprade kõrval ka juba mõnda aega sõpruskoorina tuntud Portlandi naaberlinna, **Clackamas Community College Kammerkoor** üle 40 liikmelises koosseisus Lonnie Cline juhatusel. Seetõttu oli ka aktuse kavaleht valmistatud kahekeelsena.

Aastapäeva pidustuse kava algas lippude sisetoomisega, Ameerika hümni laulmise ja avasõnaga PES esimehelt Paul Narits'alt. Järgnes tosinaliikmelise kandle ansamble esitus kahe palaga Liina Teose juhatusel ja lastekoori ettekanne "Hoia Jumal Eestit" Kairi Isse juhatusel. Järgnevalt lapsed esitasid kaks rahvatantsu Janne Sepa juhatusel. Kõik ettekanded said teenitult pealtvaatajaskonna tugeva aplausi osaliseks.

Edasi PES Segakoor, CCC Kammerkoor & vilistlaskoor "Unistus" esitasid ühiskoorina "Koit", "Püha, põline ja üllas", "Kodunõmm" ja "Kaunimad laulud" Kati Tamm'e ja Lonnie Cline'i juhatusel. Sellele lisandus CCC Kammerkoori ettekandel "Meil aiaäärne tänaval" ja "How can I keep from singing".

Langenute mälestamine toimus küünalde süütamise, lippude langetamise ja palvusega Mati Söödi poolt. Aktuse kõnelejaks oli Liina Simm Seattlest, kus ta õpib University of Washingtonis. Ta on Eesti Majandusministeeriumi teenistuses ja ta kõne haaras ka Eesti majanduse keerdkäike. Kõnele järgnes rahvatantsurühm "Tulehoidjad" esinemine Liina Teose juhatusel, kus kanti ette "Tõmba Jüri", "Aleksandra valss", Saarte süit" ja "Läki tantsule".

Lõppsõnas PES esimees Paul Narits avaldas tänu nii osavõtjatele kui ka tegelastele. Toimus ka lilled üleandmine tegevusalade juhtidele ja tublidele kaastöölisele. Aktus lõppes Eesti hümni laulmise ja lippude väljaviimisega.

Hiljem jätkus koosviibimine paljude külalistega ühises toidulauas, kus noored perenaised olid valmistanud maitsvat toidupoolist. Aktiivsed rahvatantsurühma "Tulehoidjad" liikmed demonstreerisid taas oma tantsuoskust ja meelitasid tantsupõrandale ka pealtvaatajaskonna liikmeid eesti rahvatantsudega tutvumiseks. Oli igati aateline, lõbus ja meeleolukas kokkutulek.

Teadaanne võrkpalluritele

Teatame, et äsja sai teatavaks, et meie võrkpallurite kodukohas, Metzgeri kooli uhiuues võimlas seisab ees aprillis kolmenädaline võimlemise väljaõpe. Seetõttu **jäävad ära tavalised võrkpalli harjutused 4. aprillil, 11. aprillil ja 18. aprillil 2007**, kuna mõne teise võimla leidmine ei ole võimalik. Loodame, et see asjaolu ei mõjuta harjutustest osavõttu, mis on hiljuti näidanud rõõmustavat tõusu. Umbes tosinaliikmelise osavõtjaskonna vanus haarab 16+ vanuste kõrval ka mõningaid 75+ vanuselisi.

Portlandi Eesti Seltsi filmiõhtu

on kavandatud **laupäeval, 17. märtsil 2007**, algusega kell 6:30 õhtul, 8340 S.W. Apple Way, Portland. (Crescent Hill Apartment Complex Club House, Raleigh Hills.)

Toomas Palm näitab valguspilte ja annab ülevaate oma hiljutisest huvitavast ekspeditsioonist lõunanaba antarctica piirkonda. Samuti esitatakse tuntud Oskar Luts'u romaanist tehtud film "**Sügis**".

Crescent Hill Apartment Complex asub Hillsdale-Beavertoni maantee ääres asuva Zupan'i poe ja AAA hoone taga. Klubihoone on lõuna pool Apple Way'd, kohe peamise sissesõidu vastas. Palutakse parkida autod Apple Way äärde.

Oregoni eestlaste suvepäev

Oregoni eestlaspere **väljasõit ja suvepäev** on kavandatud sel suvel Portlandi Eesti Seltsi ja Koguduse ühisüritusena **pühapäeval, 22. juulil 2007, algusega kell 11:00 e.l. Jenkins Estate Park, Camp Riverdale** (8005 S.W. Crabhorn Rd. Second iron gate when driving uphill, south of Farmington Rd.)

Meie kasutamiseks on reserveeritud katusega asupaik. Ühislauaks palutakse sobivat toidupoolist kaasa võtta. Alkohoolsete jookide kasutamine on keelatud. Kõik on teretulnud meie suvisele kokkutulekule. See pakub hea võimaluse sõprade ja tuttavatega kohtumiseks.

Rahvatantsijad tervitavad oma Kodu-Eesti külalisi Angela Arraste't ja Kalev Järvela't ühisel kokkutulekul

Portlandi kandle-ansambel tervitab kokkutulnuid mitme kõlava muusika palaga Liina Teose juhatusel

Rahvatantsurühm "Tulehoidjad" juht Liina Teose tervitab ja tänab külalisi koos kingituste üleandmisega.

**E.E.L.K. PORTLANDI KOGUDUSE
JUMALATEENISTUSED**
Läti Kirikus, 5500 S.W. Dosch Rd. Portland
Abipraost Hendrik Laur • Diakon Kalle Merillo

Pühapäeval, 4. märtsil 2007, kell 11:00 e.l.
PALVEPÄEVA JUMALATEENISTUS
Lauluraamatud. Kohvilaud. Järgneb
Koguduse Täiskogu koosolek.

Pühapäeval, 1. aprillil 2007, kell 11:00 e.l.
PALMIPUUDEPÜHA JUMALATEENISTUS
Lauluraamatud. Kohvilaud.

Reedel, 6. aprillil 2007, kell 4:30 p.l.
SUUR – REEDE JUMALATEENISTUS
ARMULAUAGA
Laululehed. Armulaud.

Pühapäeval, 8. aprillil 2007, kell 11:00 e.l.
KRISTUSE ÜLESTÕUSMISPÜHA
JUMALATEENISTUS
Lauluraamatud. Kohvilaud.

Pühapäeval, 6. mail 2007, kell 11:00 e.l.
EMADEPÄEVA JUMALATEENISTUS
Emade austamine. Laululehed. Laste ja
noorte ettekanded. Kohvilaud.

Pühapäeval, 3. juunil 2007, kell 11:00 e.l.
NELIPÜHA JA KÜÜDITAMISE
AASTAPÄEVA JUMALATEENISTUS
Laululehed. Armulaud. Kohvilaud.

<u>Koguduse õpetaja:</u> Abipraost Hendrik Laur 4111 Gull Harbor RD Olympia, WA 98506 Tel. 360-353-2371	<u>Koguduse esimees:</u> Helmuth Kalmann 8159 S.W. 85 th Ave. Portland, OR 97223 503-244-9083
<u>Koguduse abiõpetaja:</u> Diakon Kalle Merilo 2611 Glenhaven Rd. Lake Oswego, OR Tel. 503-260-4739	<u>Koguduse laekur:</u> Anne Eby 5775 SW Home- steader Road. Wilsonville, OR 97070 Tel. 503-638-0233

Ristist

Riste on kujutatud erinevalt: Peale meil levinenud tavalise ehk ladina risti ja kaldpuuga | slaavi risti, mida rahvas tunneb tavaliselt veneusu ristina, on veel Andrea rist \ ja Kreeka rist | , kus selle harud on kõik ühepikkused.

Kui tänapäeval vaadatakse kunstitöödelt suure hardumisega Ristilöödud ja tema kannatusi, siis alg- selt ei kujutatud ristil kannatavat Jumala Poega, rist oli tühi. Kannatuse näitamist ei peetud sobivaks, sest see oli liiga julm ja metsik. Ja see algne traditsioon, mitte kujutada jumalinimese Jeesuse Kristuse verist kannatamist on lähedasem kristlusele, kus ei jääda leinama risti alla, vaid pühitsetakse rõõmsat üles- tõusmise ja surma äravõitmise püha.

Seepärast on Kristust sageli kujutatud tugeva ja võiduka kuningana, mitte piinatud kannatajana.

Surnuaial tähistatakse hauda meie kombe järgi ristiga, või ka plaadiga, kus üleval ääres on rist. **Rist ei tähenda mitte leina, vaid on ülestõusmise võidumärk .**

“Meie Maa” - Helga Konks.

Surnud

Meie keskelt lahkus 18. detsembril 2006 a. Laiusel, Tartumaal 7. novembril 1924 a. sündinud **August (Onni) Kollom** kiireloomulise pankreavähi tagajärjel. Tema mälestus-kokkutulek toimus 6. jaanuaril 2007 Embassy Suites Hotelli restoranis paljude Onni sugu- laste, kaasaarvatud tema vend Peeter Eestist ja sõprade osavõtul.

Koguduse täiskogu koosolek

Teatame, et EELK Portlandi Koguduse Täiskogu koosolek toimub **pühapäeval, 4. märtsil 2007** otse- selt pärast jumalateenistust Läti Kiriku ruumides, mil- lest palutakse kõikide Koguduse liikmete osavõttu.

Päevakord:

1. Päevakorra vastuvõtmine.
2. Aruanded: a) 2006 a. tegevuse aruanne.
b) 2006 a. kassa aruanne.
c) Rev. kom. aruanne.
3. Koguduse 2007 a. tegevuse kava.
4. Koguduse 2007 a. eelarve
5. Koguduse juhatuse ja nõukogu täiendamine.
6. Kohalalgatatud küsimused.
7. Läbirääkimised.

1949. aasta märtsis küüditati üle 22 000 inimese Eestist Siberisse. Küüditamine toimus Nõukogude Liidu keskvõimu organiseerimisel ning see viidi Eestis, Lätis ja Leedus läbi üheaegselt.

Küüditamist korraldasid kompartei ja julgeolekuministeerium ühiselt. Koostati küüditamisnimekirjad ning kohapeal moodustati küüditajate grupid, kus olid julgeolekutöötajad, miilitsad, sõdurid ja kohalikud võimumed, aga sinna värvati ka lihtkommuniste ja kommunistlikke noori. Küüditajate grupid organiseerisid inimeste kodust äraviimise ja veo rongile.

Küüditati nii küladest kui ka alevitest ja linnadest. Üle 90% küüditatud olid naised, lapsed ja vanad inimesed. Küüditati ka haigeid, imikuid ja rasedaid naisi. Paljudes peredes olid mehed vangistatud, perede teised liikmed viidi Siberisse. Inimesed veeti Eestist Siberisse kaubavagunitega, milles kahel pool otses olid magamisnarid, keskel raudahi. Küüditatutele anti sõidu ajal ka toitu, kuigi kehva. Vagunites suri inimesi. Eestist viidi inimesi Siberi paljudesse piirkondadesse.

Rongide lõpp-peatustes oli nn. orjaturg. Kohalikud kolhooside esimehed ja sovhooside direktorid värbasid omale tööjõudu. Inimesed viidi majanditesse laialikes lähemal, kes kaugemale. Paljudel tuli minna sada või rohkem kilomeetrit. Küüditatu Laine Lang kirjutab: "Kompsud kästi panna hoburegedele. Inimestest tohtisid reele istuda ainult lapsed ja väga vanad ja haiged inimesed, teised pidid jalgsi käima, kuna hobused olid väga lahjad ja nõrgad. Käia tuli viis ööd-päeva (110 km). Teekond oli väga piinarikas."

Inimesed paigutati elama kohalike elanike juurde, aga eluasemeteks kohaldati ka mitmesuguseid majapidamisruume ning mõnel pool ka klubihooneid. Küüditatud töötasid põllu- ja metsatöölisena, karjatalitajana, aga ka traktoristidena ning autojuhtidena. Vähesed töötasid meditsiiniõdedena, õpetajana ja koristajana. Töötasid olid väikesed. Paljud kannatasid nälga. Mõnevõrra leevendasid rasket olukorda Eestist saadetud toidupakid. Püüti hankida maalapp ja kasvatada seal kartuleid ning aed- ja juurvilja. Kõige raskemad olid küüditatutele esimesed aastad. Surevus oli siis kõige suurem, palju suri lapsi ja vanu inimesi. Levisid nakkushaigused.

Pärast J. Stalini surma 1953. aastal küüditatute olukord mõnevõrra paranes. Nad hakkasid rohkem töö eest tasu saama, oma tarbeks anti enam põllu- ja metsa. Paljud ikküüditatud ehtasid või ostsid endale maja.

1954. aastal lubati küüditatud lapsi tagasi Eestisse, aga neid tuli vähe. 1956. aastast alates lubati küüditatudel Eestisse tagasi minna. Enamik 1949. aasta märtsis küüditatudest tuli Eestisse tagasi 1950-ndate aastate teisel poolel.

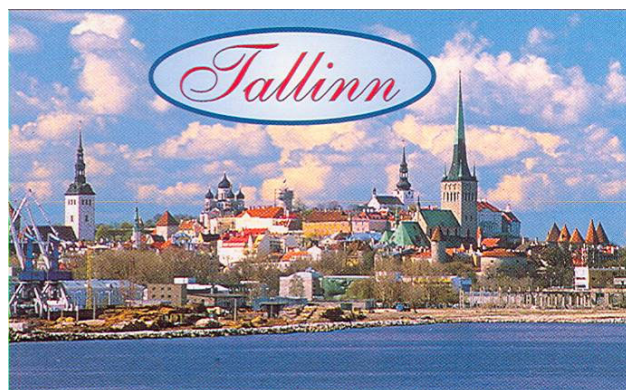
1949. aasta küüditamine oli inimsusvastane kuritegu Eesti rahva vastu. Sellega püüti nõrgestada Eesti rahva vastupanu okupatsioonivõimudele ning küüditatute asemele asustada venelasi. Küüditamisega hirmutati taluinimesi, et need kolhoosi astuksid.

1980-ndate aastate lõpus hakkas Eesti Rahva Muuseum koguma 1941. ja 1949. aasta küüditatute kohta materjale – mälestusi, fotosid, dokumente, kirju, esemeid. Intensiivsemalt kogub muuseum küüditatute materjale alates 1998. aastast. Koostatud on kaks küsimustikku: "1941. aasta küüditamine, elu asumisel" ja "1949. aasta küüditamine, elu asumisel"

Need küsimustikud on saadetud küüditatutele vastamiseks. Ka on küsimustikke saadetud üle Eesti muuseumi korrespondentidele, kes küsitlevad küüditatud ja saadavad kogutud materjalid muuseumi 1949. aasta küüditamise küsimustikel on tulnud üle saja vastuse. Sageli on nende juurde lisatud dokumente ja fotosid. Möödunud aastal täienesid muuseumi kogud ka küüditatute esemetega.. Neid saadi 68, osa on neist Eestist Siberisse viidud ja tagasi toodud, osa aga Siberis tehtud ja Eestisse toodud.

Muuseum kogub materjale ka poliitvangide elust. Koostatud on küsimustik "Elu nõukogude vangimajades ja- laagrites" ning saadetud endistele vangidele vastamiseks. Muuseumi kogud on täienenud ka poliitvangide mälestuste, fotode, dokumentide ja esemetega. Kogutud materjal küüditatute ja poliitvangide kohta on väärtuslik aine uurimistöös ja näituste tegemisel.

Edgar Saar.

Vasakult:

Asta Kalmann
Anne Eby
Arne Kesküla
Paige Baker
Helle Merilo-Baker
Tiit Heinsoo
Kristi Heinsoo
Erik Kilk
Kerry Kilk

Janne Sepp
Kalev Sepp
Alar Mirka
Kati Tamm
Huegh Alexander
From Orav

Tõnu Toomepuu
Alar Sökk
Ene Sökk
Ahto Raudsepp
Theresa Raudsepp
Kollin Raudsepp

Irene Ulm
Linda Aare Narits
Markus Narits
Paul Narits
Merike Narits

Näljased noored toidu ootel

Anna-Liisa Sepp
Britanii Eby
Grayson Alexande
Suvi Mirka
Kalvi Sökk

Helmuth Kalmann
Silvi Kalmann
Jim Workman
Märt Liikane

Lõbus
laulmine ja
tantsimine
käivad täies
hoos kogu
õhtupooliku

Paul Hillieri koor tõi Eestile Grammy

Immo Mikhelson, Postimees. 13.02.2007

Dirigent Paul Hillier ei rõhuta saavutus enese rolli.
 "See on kõigi võit," kinnitab ta. Foto: P. Langovits.

Teist korda viimase kolme aasta jooksul on Eesti süvamuusika ringkondades Grammy-pidu, 2004. aastal võitis sama auhinna Sibeliuse kantaatide salvestis, esitajaks ERSO, Ellerhein ja RAM Paavo Järvi juhatusel.

Maaailma suurimal muusikaturul Ühendriikides välja antav plaadiauhind on maailmas üks tuntumaid ja tunnustatumaid. Kuigi meedia aur ja vile kulub põhiliselt popmuusika kategooriatele, on sama rongi peale saamine väga suur au, millega kaasneb kogu maailma tähelepanu.

Koori direktor Anneli Unt rõhutas eile, et statuudi kohaselt on see ikkagi päevakangelase Paul Hillieri auhind. Ometi sõltus väga palju pillist, millel dirigent mängis – Eesti koorist. Selles küsimuses ei saa neid kahte lahutada. Eestlased laulsid eestlase muusikat, inglane juhatas, ameeriklased andsid välja plaadi ja tegid sellele reklaami. See oli kõigi võit.

"Ausalt öeldes ei lootnud ma ise võitu, see oli mulle väga meeldiv üllatus," ütles Postimehele dirigent Paul Hillier, kes Grammys kandideeris juba neljandat korda. "Tegelikult kuulub see auhind kõigile, kes kaasa löid – koorile, heliloojale, organistile, koormeisterile, koori asutajale Tõnu Kaljustele, asjaajajatele, salvestuse produtsendile ja heliinsenerile, plaadifirmale ja isegi pühale Nikolausele, sest salvestus toimus Niguliste kirikus."

Hillier ise ookeanitagusel auhinnatseremoonial ei osalenud, sest samal ajal esitati Eestis Cyrillus Kreegi reekviemi, kus tegi kaasa ka Pärvi-plaadil osalenud organist Christopher Bowers-Broadbent.

Vahetult pärast kontserte Eestist lahkunud Hillier naaseb alles märtsi lõpus, kui koor kannab kolmel

korral siinsetes kirikutes ette Bachi "Matteuse passiooni". "Kahjuks on need ka minu viimased kontserdid koori kunstilise juhina," lisas Hillier, kelle leping kooriga peagi lõpeb.

Võidupärja pälvinud plaadi "Da Pacem" andis välja USA plaadifirma Harmomia Mundi, mille plaate levitab Eestis juba kümmekond aastat firma Lend Music. Selle juht Toivo Lend mainis, et Grammy võitnud plaati on müüdud päris korralikult ja ennustas et müük saab nüüdsest veelgi rohkem hoogu juurde.

Grammy plaadil kõlavad Arvo Pärvi kooriteosed "Da pacem Domine", "Salve Regina", "Magnificat", "Zwei slawische Psalmen" (Psalm 117, Psalm 131), "An den Wassern zu Babel", "Dopo la vittoria", "Nunc dimittis" ja "Littlemore Tractus".

Teise "eesti" Grammy võitis **Paavo Järvi**

Teine "eesti" Grammy läks **Paavo Järvile ja tema juhatatud Cincinnati Sümfoonia orkestrile** klassikalise töötluse eest plaadil "Elgar: Enigma Variations; Britten: the Young Person's Guide to the Orchestra, Four Sea Interludes". See on Paavo Järvil juba teine Eestile võidetud Grammy – 2004. aastal pälvis kõrge tunnustuse Sibeliuse kantaatide salvestis esitajaks ERSO, Ellerhein ja Riiklik Akadeemiline Meeskoor.

Maaailma suurimal muusikaturul Ühendriikides välja antav plaadiauhind on maailma tunnustatumaid ja mainekamaid, millega ei kaasne rahalist auhinda. Kuigi meedia tähelepanu kuulub põhiliselt popmuusika kategooriatele, on juba grammy kandidaadiks saamine suur au, millega kaasneb kogu maailma tähelepanu.

Valitsus eraldas neljapäeval, 15. veebruaril reservist 1,2 miljonit krooni helilooja Arvo Pärvi, dirigent Paul Hillieri ja Eesti Filharmoonia kammerkoori premeerimiseks Grammy muusikaauhinna saamise eest.

VES 17.02.2007

Minister Paet avas Pariisis uue **Eesti suursaatkonna hoone**

Eesti suursaatkonna uue hoone avatseremoonial Pariisis rõhutas Eesti välisminister Urmas Paet, et lisaks poliitiliste ja diplomaatiliste suhete vahendamisele on saatkonna ülesanne ühendada kahe riigi inimesi ja aidata kaasa kultuurisuhetele.

Igatsus eestlaste järele tõi ameeriklased Paide

Järva Teataja. Merili Nikkolo – reporter.

Sumbust ja lõputult pimedat ilma vaadates tundub uskumatu, et keegi tuleb USA-st päikselisest New Mexicost suurest igatsusest Eesti ja eestlaste järele Paidesse elama, nagu tegid Beth ja Tom Lenz.

Bethi ja Tomi teise korruse korteri aknast ei paista midagi, mis meenutaks New Mexicot, kus Bethi ütlust mööda oli kogu aeg *sunny-sunny* (päikesepaisteline-toim). Eestis peab toas lamp põlema lõunani, akna taga on lõputu hallus, saabas vajub õues porri või vesisesse lumelõgasse. Beth on optimistlik, ta on elanud Alaskal ja uskuge teda: meil Eestis on ilmaga vägagi vedanud.

Eesti kaart seisab arvutis alati silma all

Eestist kuulis Tom Ameerikas piiblikoolis õppides ühelt eestlaselt. "Tundsin südames, et see on koht, kuhu pean minema," sõnab ta.

Varsti tutvus Tom ühe Paide mehega. "Ta ütles: tule meie juurde ja aita meid !" lisab Tom. Ta tuligi 1993. aastal ja jäi Paides pikaks ajaks piiblikoolis õpetama.

Beth oli tulnud Eestisse hoopis teistel asjaoludel. Tema töötas USA rahukorpuses ning nõustas Kiviõlis arenduskeskust ja linnavalitsust. Ükskord kutsusid Kiviõli sõbrad, kes olid läbinud Tomi piiblikursuse, Bethi kursuse kokkutulekule Paides. "Tom oli nende lemmikõpetaja," märgib Beth.

Paides nad kohtusidki ja abiellusid viis aastat tagasi Olustvere mõisas. Tom oli elanud Paides juba üheksa aastat. Neli aastat tagasi siirdusid nad Ameerikasse, et olla toeks Tomi vanematele.

Ameerikas sai Lenzidele üsna pea selgeks, et Eesti on jätnud neile kustumatu mälestuse. Näiteks alati, kui Beth sülearvuti avas, ilmus esimese pildina ette Eesti kaart, mida ta igatsevalt vaatas. Meelsasti vastas ta kaaslaste küsimustele Eesti kohta. "Tundsin alati olevat ennast seotud inimestega Eestis," märgib Tom. Tom sõnab, et kohtus USA-s inimesega, kes õpetas Eestis piiblit, ning hakkas vähehaaval tundma, et peaks tagasi tulema. "Mina mõtlesin: Yes" lisab särasilmil Beth. Oktoobris jõudis perekond Lenz ehk isa Tom, ema Beth ja poolteistaastane Jed tagasi Eestisse. "On hea tagasi olla !" tunnistab Beth ilmselhe rahuloluga.

Praegu Tom piiblikoolis ei õpeta. Töötab hoopis arhitektidele, kelle joonistest teeb arvutiga pilte, et kõigil oleks selge, milline peaks tulema arhitekti plaan-

itud maja või tuba. Beth kasvatab Jedi, aga päevas mõne tunni loeb internetist teavet projektide kohta. Järvamaal on mitu asutust, kes tahaksid juba kasutada Bethi abi projektide kirjutamisel, näiteks Paide kutsekeskkool.

Kõige rohkem igatsesid Tom ja Beth USA-s taga eestlastest sõpru. "Tal (poeg Jedi – toim) pole Ameerikas ühtegi sõpra, aga siin on neid palju," lisab Tom. Beth tõttab kohe Jedilt küsima: "*Jed, whos your friend?*" *Is Mari* (ameerikalikult kõlab see siiski Maari) *your friend?* Jed ei lase ennast ema küsimusest segada. "Talle meeldib Mari, väga hea sõbranna" vastab Beth poja eest.

Bethi selgitust mööda tundub, et kaheaastase Mari ja poolteistaastase Jedi vahel käib keeleõppeprojekt. Jed õpetas Mari ütlemas "*no*" (ei inglise k.) ja Jed vastab sellele "*ei-ei-ei*".

Tom sõnab, et kuigi eestlaste kohta räägitakse, et nad ei näita emotsioone välja, ei tähenda see, et iseloom oleks mage. "Meie oleme leidnud, et armastus, mis tuleb eestlastelt, on väga sügav," lausub ta. Beth noogutab kaasa. Tom on veendunud, et eestlased on abivalmis, nemad on kohanud Eestis palju sõbralikke inimesi.

Kuigi on olukordi, kus Tom pole eestlasest päris aru saanud. Ükskord sõitis ta külmal talvapäeval Jõhvi-Kohtla-Järvele. Palavas bussis tahtis ta jope ära võtta. Sõbrad soovitasid, et ta seda ei teeks. "Miks? Kas pean siis higistama?" mõelnud Tom. Hoiatusest hoolimata võttis ta jope ära ja kohe puistanud üks vene naine ta sõimuga üle.

Bethi meelest on Eestis klienditeenindusel arenguruumi. Ameerikas on oluline, et teenindaja naeratab, on õnnelik ja abivalmis. Kuid praegu näeb ta Eestis sarnasusi nõukogude aja ja Venemaaga.

Siiski on Beth kohanud poes kenasid teenindajaid. Tom meenutab, kuidas Konsumi müüja ütles talle sõbralikult, et ootab teda tagasi. "Mida?" küsisin ma. "Olin nii üllatunud."

Tom tunnistab, et teises kultuuris elada on raske, eriti suhelda. Kuid pikapeale hakkavad kombes külge. Näiteks kohanes Tom esimese üheksa aasta jooksul Eesti eluoluga ja muutus paljuski eestlaseks. Näiteks harjus ta ära, et eestlased ei kätle ega emba, ka kõige paremeid sõpru. Kui Tom reisis Portugalis, tõmbus ta kohe eemale, kui naised sealse kombe kohaselt üritasid teda põsele suudelda. Tegelikult oleks Tom enda ütlust mööda pidanud olema harjunud selle kombega, sest tema vanemad on itaallased, kuid Eesti oli juba avaldanud mõju.

Beth sõnab, et talle meeldib Eestis seegi, et areneme ega ole kinni minevikus. Tema meelest püüavad eestlased teha kõik, et hoida riiki. "Näen inimesi, kes koristavad oma aedu ja kõik näeb välja imeilus," ütleb ta.

Ilusaid kohti on Lenzid külastanud Eestis palju. Kena on Põltsamaal ja Viljandis, Tomile meeldib veel Tartus. Beth lisas, et tema lemmik on ikkagi Paide oma kiriku ja unikaalse lossiga. Perele meeldib jalutada tehisjärve äärde ja Tarbjale.

Eesti keelega saavad nad hakkama, kuigi pole kursustel käinud ja tunde võtnud. Beth tunnistab, et mõistab enamasti räägitut, kuid vastu rääkida on raske.

Tom lisab, et algus oli eriti raske. "Eialgu mõtlesin, mis see ära ei ole, sest võõrast sõna saan vaadata sõnaraamatust," lausub ta. "Kuid õige pea selgus, et seal polegi kõiki sõnu, näiteks on vesi, aga pole vett või vee."

Keeleõpingutes on Tomi aidanud, et ta loeb eesti keelset piiblit. Usk on Tomi ja Bethi elus olulisel kohal. "Me armastame jumalat ja tahame oma elu elada nii, nagu jumal õpetab," lausub Tom.

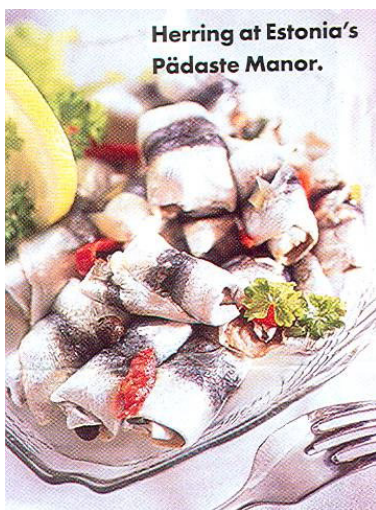
Bethi ütlust mööda on nad keskendunud sellele, et olemas on jumal, kes tahab, et nad midagi korda saadaksid ja õpiksid. "Usk on andnud meile imeilusa elu, sõbrad, oleme Eestis ja see on tore!" sõnab ta.

Estonian Haute

International Gourmet Magazine – Oct. 2006

Who would have guessed that Estonia would become the next hot destination for the fashionable European set? **Pädaste Manor**, a countryhouse hotel on the **Estonian island of Muhu**, has been drawing in-the-know Finns, Swedes, Germans, and Brits since it opened in 1997.

A grand estate of fieldstone buildings set amid enormous beeches, Pädaste features just nine rooms, all outfitted with local pine furniture and antiques. There's a sauna with a view of the Baltic, a Turkish steam room, even a little movie theater. But the standout here is the restaurant, where dishes such as locally produced ostrich steak with orange-spiked sauerkraut, and herring with onions and peppers are being hailed as forerunners of a "New Estonian" cuisine. It's no wonder the country's president recently chose this place to entertain the queen of Denmark.

Muhu vald, Saare Maakond (45-48-80-0;
info@padaste.ee).

President kuulutas välja sõjahaudade kaitse seaduse

President Toomas Indrek Ilves kirjutas 11. jaanuaril Kadriorus alla otsusele kuulutada välja riigikogus eelmisel päeval vastu võetud sõjahaudade kaitse seadus. Riigikogu nelja fraktsiooni algatatud sõjahaudade kaitse seadus peaks looma juriidilise aluse Tõnismäe pronksõduri teisaldamiseks. Palju vastukaja tekitanud seadust toetas 66 riigikogu liiget, selle vastu olid keskerakondlased Evelyn Sepp, Koit Pikaro Eldar Efendijev, Tiit Kuusmik, Nelli Privalova ja Vladimir Velman.

Genfi konventsioonist lähtuv seadus annab võimaluse ümber matta sõjas langenute säilmed ning teisaldada vastavad hauamonumendid ja –tähised, kui hauad asuvad ebasobivates kohtades või kui säilmete ümbermatmine on muul põhjusel avalikes huvides vajalik.

Ebasobivateks kohtadeks loetakse seaduse kohaselt eeskätt parke ja muid haljasalasid, hooneid tiheasutusega aladel ning kohti, kus asuvatel haudadel toimuvad massiüritused. Kui sõjahaudade komisjon tunnistab haua asukoha ebasobivaks, otsustab kaitseminister, millised säilmed millisele kalmistule ümber maetakse.

Valitsus otsustab säilmete ümbermatmise juhul, kui ümbermatmise tingib avalik huvi, näiteks ühiskond like rajatiste ehitamine või laiendamine sõjahaudade vahetus läheduses, loodusnähtudest põhjustatud oht sõjahaudade säilimisele ning tervisekaitselised või julgeolekukaalutlused. Sellisel juhul saab valitsus anda korralduse säilmete ümbermatmiseks ning otsustada nende uus matmispaik, kuhu teisaldatakse ka senises kohas olnud hauamonumendid ja –tähised nagu hauaplaadid ja ristid. Kui monumente ei ole näiteks nende suuruse tõttu võimalik teisaldada, otsustab kaitseminister, kas need kohandada või demonteerida ja rajada uude matmispaika uus monument.

BNS - VES

CALENDAR OF COMING EVENTS

4 March	2007	Estonian Luth. Church Worship Service at Latvian Church	11:00 a.m.
4 March		Portland Est. Luth. Church Annual Gen. Assy' Meeting	12:30 p.m.
4 March		Kannel ensemble practice at Gethsemane Church	5:00 p.m.
17 March		PES Film presentation & T.Palm talks about his trip to antarctica	6:30 p.m.
1 April		Estonian Luth. Church Palm Sunday Worship Service at Latvian Church	11:00 a.m.
1 April		Estonian Mixed Choir practice at Latvian Center	12:30 p.m.
6 April		Estonian Luth. Church Good Friday Worship Service at Latvian Church	4:30 p.m.
8 April		Estonian Luth. Church Easter Worship Service at Latvian Church	11:00 a.m.
8 April		Kannel ensemble performs at Estonian Church Easter Service	11:00 a.m.
6 May		Estonian Luth. Church Mother's Day Worship Service w/performances	11:00 a.m.
6 May		Kannel ensemble performs at Mother's Day Worship Service	11:00 a.m.
13 May		Annual Yard Clean-up at the Latvian Center. Everybody is welcome.	9:00 a.m.
26-27 May		Portland folkdancers perform at Folklife Festival in Seattle	

"PORTLANDI SÕNUMID" is the Newsletter of the Estonian Society of Portland.

Editor: Helmuth Kalmann • 8159 S.W. 85th Ave. • Portland, OR 97223-6904 • Tel. 503-244-9083

ESP President: Paul Narits • 5885 S.E. Eastbrook Dr. • Milwaukie, OR 97222 • Tel. 503-654-0889

NOTE : Please notify the editor of any address changes

Kaks ilma

*Siin taevani tõusevad tornid
üks ehitus varjutab teist.
Näod tänaval rahutud, mornid
ei tunne ma ühtegi neist.*

*Siin tormavad autode rivid,
reklaamide tuled ja klaas.
Mu jalge all tänavakivid
ja kõnnitee murenev paas.*

*Mu mõtted on kaugel siit aga
kus lookles kord kodune tee
ja sillake käänaku taga
mind üle viis ruttava vee.*

*Kui kevade päikese valgel
pikk kastehein kõigutas pead.
Laps nooruke väledail jalgel
käis kohti mis praegugi tead.*

*Seal vaikus nii sügav ja püha
all tähtede särava vöö.
Seal põlise tammiku müha
ja karastav põhjamaa öö.*

*Nii armsad ja hingeni hellad
on kividki karjamaa teel.
Seal kõlasid huiked ja kellad
Seal leelutas karjase keel.*

*Metsõunapuu lepiku varjus,
täis õisi ta käharas kroon.
Ma jällegi, nagu kord karjus
puulähkrist all lehtede joon.*

*Kaks ilma ja üle te kahe
on ühine päike ja kuu.
Üks nendest uus, võõras ja jahe
teist igatseb süda ja suu.*

Leitmar Kesküla - Portlandis